

Мезимац/Кедвенс

Школски часопис Гимназије и економске школе „Доситеј Обрадовић“
„Dositej Obradović“ Gimnázium és Közgazdasági Iskola folyóiratja

2

2022

У ОВОМ БРОЈУ:

ИНТЕРВЈУ: АН МАРИ ЋУРЧИЋ

VILÁGOS ADRIANNA VILÁGELSŐ GERELYHAJÍTÁSBAN!

ЗАШТО ЈЕ НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА МОЈ ДОБАР ИЗБОР

OLVASNI MÉGIS MENŐ

ИСТРАЖИВАЊЕ О ПРАВОПИСУ

BESTIÁK ÉS ÁLDOZATAIK, AVAGY A RABSZOLGASÁG MEGNYILVÁNULÁSA
NAPJAINKBAN

STRESSZ A HÁZBAN

„СВЕ ЈЕ У РЕДУ” – ИЗВЕШТАЈ СА ПРЕДСТАВЕ

Као професорка књижевности својим ученицима увек покушавам да пренесем важност сваког детаља у једном књижевном делу. И најмањи уткан је у срце приче или карактера. Тако је и у животу. Свака појединачна прича важно је поглавље једне велике књиге. У нашој, пре две године, прве редове написали су ученици, чланови тада мале новинарске секције. Они су

отворили странице *Мезимца*, књиге која се и даље пише. А како и име књижевних јунака одређује њихов карактер, тако је *Мезимац* заиста постао наш мезимац. Дело које волимо, брижљиво градимо и које представља одраз наших ђака и наше школе – онога што она јесте, али и онога што је била и чему тежи. Тако је овај мали часопис окупио не само садашње ђаке који својим трудом, креативношћу и проицљивошћу вредно пишу чланке и чине новинску редакцију већ и оне који су завршили нашу школу. Уреднички тандем, некада у односу професор–ученик, сада као две колегинице, свој пут изучавања српске књижевности и културе започео је у школским клупама Гимназије „Доситеј Обрадовић”. Сада имамо могућност да у заједничком раду узвратимо и унапредимо оно што је нама школа пружила. Заједничким снагама са професоркама мађарског језика и ликовне културе употпуниле смо *Мезимац* и тако је он од часописа новинарске секције постао школски. Љубав коју смо уградиле у овај мали медијско-културни простор у рухо спремно за штампање у свој својој лепоти преточио је Милош Којић, инжењер графичког инжењерства и дизајна, такође бивши ученик ове школе. Захваљујући њему, *Мезимац* је био спреман за своје прво појављивање. Управо то издање привукло је пажњу шире читалачке публике. Потенцијал ове мале редакције тада је препознала и Тијана Јакишић, погађате, бивша ученица наше школе, а сада Мајкрософтова менаџерка за интерне комуникације, која је заједно са својим супругом Сашом Стојковићем, мастером организационих наука, начинила дигитални простор за *Мезимца* омогућивши му тако постојање кроз нову димензију. Са идејом да на неки начин допринесу раду наше мале редакције јавили су се многи бивши ученици, те је на тај начин *Мезимац* додатно учинио видљивом везу између школе и њених ученика. У редове које читате и које ћете читати уткане су нити различитих генерација и то је оно што чини највећу вредност овог малог школског медијског простора. Наша прича је добила нове јунаке, сваки је својим карактером гради и употпуњује, али не излази из оквира које смо заједно поставили као темељ. Рекли бисмо – то је умеће књижевности – а у нашем случају – то је умеће љубави и заједничких циљева.

Дуња Пешут,
професорка српског језика и књижевности

Наслов: Мезимац / Kedvenc

Уреднице:

Сања Којић, професорка српског језика и књижевности
Дуња Пешут, професорка српског језика и књижевности
Ева Ковач, професорка мађарског језика и књижевности
Каталин Јанковић, професорка ликовне културе

Szerkesztők:

Kojić Sanja, szerb nyelv és irodalom tanárnő
Pešut Dunja, szerb nyelv és irodalom tanárnő
Kovács Éva, magyar nyelv és irodalom tanárnő
Jankovich Katalin, képzőművészet tanárnő

Лекторке: Сања Којић и Дуња Пешут

Lektor: Kovács Éva

Чланови редакције:

Теодора Пустахија, 4-1
Тијана Пустахија, 4-1
Огњен Стојаковић, 4-1
Сара Грујић, 4-1
Јована Станивук, 4-1
Маја Калембер, 3-1
Теодора Иванишевић, 2-1
Душан Стојановић, 2-1
Ленка Ковачевић, 2-1
Ања Мартиновић, 2-1
Теодора Танасић, 2-1
Мануела Бедлег, 2-3
Нада Шкорић, 1-3

A szerkesztőség tagjai:

Vicei Judit, 4-2
Kubik Dóra, 4-2
Kollár Melitta, 3-2
Vanka Réka,
Végső Barbara, 3-2
Pastyik Nóra, 3-2
Bodor Martina Maya, 3-2
Subotin Sara, 3-2
Miklós Csenge, 3-2
Éter Mátyás, 3-2
Kávai Lénárd, 3-2
Mendrei Zsolt, 3-2
Marijic Andrej, 3-2
Krisztanov Ámor, 3-2
Gogolák Alex, 3-2
Lénárd Bence 3-2

Графички дизајн и припрема за штампу:

Милош Којић

Grafikai tervezés és nyomdai előkészítés:

Кojić Miloš

Штампа: Impression, Бајшански пут 1,
Бачка Топола

Nyomda: Impression, Bajsai út 1, Topolya

јун, 2022. године, други број / 2022, június,
második szám

МОЈИ УСПЕСИ СУ УСПЕСИ МОЈИХ УЧЕНИКА, Веселин Мартиновић

приредила:

Тијана Пустахија, 4-1

Свака школа у нашем образовном систему представља механизам за себе. Сваки члан једне образовне установе има важну улогу у њеном функционисању и остваривању основног циља. Како би и тај механизам у целокупном систему добро функционисао, потребан је неко ко ће бринути како о школи, тако и о запосленима и ученицима. То је велики посао који захтева и велику одговорност, а обавља га директор школе. У Гимназији и економској школи „Доситеј Обрадовић” у тој улози од 2015. године налази се Веселин Мартиновић. Овим интервјуом сам желела да сазнам нешто више о позиву директора, његовој тренутној позицији, плановима за наредни период, али и о начину на који он сагледава наставу, ученике и колеге.

***Када сте се заинтересовали за географију?
Како сте се одлучили да Ваш животни позив
буде просвета?***

Све се одиграло некако стихички... За географију сам био заинтересован још од нижих разреда основне школе — много сам читао и уз ондашње могућности истраживао. Када сам уписивао факултет, ломио сам се између медицине и географије. Те далеке 1987. први пут су отворили смер за туристе на ондашњем Институту за географију на ПМФ-у, и једноставно ме то определило. Надао сам се да ћу радити у туризму и путовати. Касније, док сам још био апсолвент, десила се просвета. Почео сам да радим у основној школи у Ловћенцу. Била је у питању нека допуна или замена, а онда након тога, хајде у Тополу и ту сам све од 1993. године.

***Шта мислите, колика је данас
заинтересованост ученика за географију? Да
ли млађе генерације знају више о географији
због могућности које нуди интернет или се***

***знање које складиштимо у својој меморији
смањује, баш због меморије интернета и
лакоће доступности информација?***

Данас се знање географије знатно изменило. Све је доступније и можда чак и примењивије него раније. Али то не значи да је заинтересованост за географију већа и да ђаци више знају. Некако ми се увек чини да и за географију неки имају више, а неки мање талента. Можда је то само мало више или мање интересовања.

***Колики је значај географије у свакодневном
животу?***

Нисмо ни свесни колико је географије око нас, од момента када изађемо из куће па до краја дана. То је интердисциплинарана, и природна и друштвена наука, али утесној вези и са политиком, статистиком и математиком, физиком, хемијом, пољопривредом, социологијом, филозофијом, медицином, историјом, уметношћу... Ако ништа друго, готово свакога дана примамо информације из целог света и оне увек почињу са називом регије, државе, града одакле долази та вест.

***Пошто сте сада директор, да ли Вам недостаје
да предајете ђацима? Зашто сте се одлучили
да катедру замените послом директора?***

Свакако да ми је недостајала настава и рад са ученицима у претходном периоду. Од ове школске године, опет сам ангажован делом у настави, тако да се поново дружимо у учионици.

***Шта бисте издвојили као највећи успех у својој
професорској каријери?***

Моји успеси су успеси мојих ученика. Увек сам поносан на сваки успех било којег мог бившег или садашњег ученика. Ту су, наравно, и они које смо постизали као тимови на такмичењима из географије у годинама које су иза нас, али све то везујем за своје ђаке.

***Приметила сам да се много ради на уређењу
школе, учионица и на обнови наставних
средстава. Шта је у том погледу план за
наредни период?***

Планови за наредни период: повећати

енергетску ефикасност, опремити још један кабинет информатике и поставити ограду око школе. Крупна замисао, али изводљива.

ЈА ИПАК ИДЕМ СРЦЕМ, Јасмина Грубач

приредила:

Тијана Пустахија, 4-1

Матурант сам. Као и сви моји вршњаци, размишљам о одабиру факултета. Имам много интересовања, а због тога и дилему који факултет одабрати. Колеbam се између онога што ме интересује, онога за шта кажу да је профитабилно, онога што околина намеће као идеално за мене. И када саслушам, све има смисла. Као да су сви помало у праву. То уноси додатну пометњу у моје не тако сређене мисли. А када томе додам и емоције – страх пред непознатим, усхићење због матурске године, носталгију за средњом школом која се већ сада буди, делује као да је рационалну одлуку баш тешко донети. Размишљала сам шта је то што могу да учиним како бих макар за нијансу олакшала овај период дилеме и сетила се да постоје стручни људи који могу помоћи. Управо зато сам за наш часопис разговарала са Јасмином Грубач, педагогом Гимназије и економске школе „Доситеј Обрадовић“.

Како се ради тест професионалне оријентације? Шта он обухвата? Када је право време да се тај тест уради?

Тест професионалне оријентације се ради у школи, само за оне ученике који су заинтересовани. То је тест професионалних интересовања. Обично пре тестирања разговарам са ученицима зашто је важно одабрати одговарајући факултет, колико је то битно за саму личност. Након што ураде тест, ученици долазе код мене појединачно, на разговор. Сваки ученик је посебна, јединствена личност. Наравно, разговор се обавља једино уколико ученик то жели. Тестирање обично радим у првом полугодишту четвртог разреда,

али за тестирање често буду заинтересовани и ученици трећег разреда.

Које аспекте треба сагледати како бисмо били сигурни да смо одабрали право занимање?

Приликом избора одговарајућег факултета треба сагледати многе аспекте. Јако су важне способности ученика, радне навике, интересовања, мотивација, али и особине и карактеристике личности.

Да ли за одабир будућег занимања треба слушати савете родитеља, професора, педагога или одабрати самостално?

Ја сам увек за то да ученик самостално одлучи којим занимањем жели да се бави. Увек треба послушати мишљење и савете родитеља, професора, педагога, али коначну одлуку треба да донесе сам ученик. Сугестије других треба мало да га усмере и да му помогну, али је веома важно да сам ученик схвати шта жели и колико жели.

Да ли су ученици тражили помоћ или савет од Вас приликом одабира факултета? Ако јесу, на који начин сте им помогли?

Током мог, сада већ веома дугог радног стажа, ученици су често долазили по савет или помоћ приликом одабира факултета. Обично су то саветодавни разговори приликом којих покушам да им помогнем да се што лакше и безболније одлуче шта ће уписати. Веома је важно да сагледају што јаснију слику и да се не нађу у раскораку између жеља, способности и могућности, а можда са једне стране и притиска родитеља или околине. На часовима одељењског старешине често одрадимо и радионице на тему професионалне оријентације, приликом којих ученици лакше могу да сагледају проблематику правилног избора будуће професије.

Да ли се лакше запошљавају свршени студенти природних или пак друштвених наука?

Не мислим да се лакше запошљавају они који су завршили природне или са друге стране друштвене науке. Све је ствар тренутне ситуације и тржишта. Тренутна потражња занимања не мора бити иста и за пар година.

Да ли сматрате да приликом одабира факултета треба уписати нешто што се воли или нешто након чега се може лако запослити?

Можда грешим, али ја ипак идем срцем и саветујем ученицима да упишу оно што воле. Веома је важно да студирају оно што воле, и да се касније баве оним што воле. Мислим да је свакоме тешко да ради оно што не воли, а замислите да то ради током читавог свог радног века.

ВАЖАН ЈЕ ОДНОС ПРЕМА РАДУ, професорка Зорица Матковић

приредио: Душан Стојановић, 2-1

Разговарам са Зорицом Матковић, професорком математике Гимназије и економске школе „Доситеј Обрадовић”. Професорка Матковић је један од искуснијих предавача у нашој школи, предавала је многим генерацијама. Ученици је памте као строго, али праведну.

Зашто сте изабрали математику за свој животни позив?

У математику сам се заљубила на зимском распусту током трећег разреда основне школе, али математику као професију изабрала сам случајно. После основне школе хтела сам да упишем фармацеутску школу, која се уписивала након осмог разреда, али се тад у Војводини ишло у девети и десети разред. После осмог разреда, мој отац је отишао у Београд да види тамошњу школу јер нам је то била најближа фармацеутска школа. Она је била близу гробља, па се отац уплашио да ме неко не нападне. Тако сам завршила девети и десети разред и уписала математички смер. Након тога више није било избора.

Да ли је математика у гимназији „баук“ како данас говоре ђаци?

Математика нигде није баук, што се мене тиче, али за математику је потребно и одређено предзнање и континуиран рад да би се постигли одређени резултати. Из ових разлога математика је већини ученика тешка јер касно крену са радом. Пропусти начињени због онлајн наставе врло су уочљиви.

Можете ли да упоредите ђаке којима сте предавали пре десетак година са нама данас?

Нормално, то је готово неупоредиво. Више се радило, ђаци су били заинтересовани за рад и за напредак. Има тога и данас, али у знатно мањој мери. Велики број ученика, њих око 80%, заинтересовано је једино како доћи до успеха а што мање рада.

Постоји ли неки ђак да је на Вас оставио тако снажан утисак да ћете га памтити до краја живота?

Постоји више таквих ђака. Неке памтим по томе што су били изузетно добри математичари, али неке ученике памтим као добре и поштене људе, савесне, вредне, спремне да помогну.

Сигурно сте у току свог рада имали много анегдота са ђацима, можете ли да ми испричате неку?

Једна генерација је тврдила да сам на часу рекла: „Иди у $3\pi/4$ ” (Иди у три пи четвртина), али тога се не сећам. Било је ученика који су писали моје „бисере“ са часа, тако да мислим да је боље да ти они одговоре.

Шта бисте поручили ђацима наше школе и онима који планирају да је упишу?

Ако желе да буду успешни у било којој грани свог посла, није довољно бити паметан, важан је однос према раду. Треба сагледати своје могућности. Није битан просек 5.00, до чега је стало ученицима и родитељима. Битно је знати оно што их занима и настојати да то буде изнад школске петице, која се сад добија без проблема. Што се тиче осталог, треба уложити труд и стићи до што бољег успеха јер ће то бити важно приликом уписа на факултет док год се гледа и просек у школи.

Világos Adrianna világső gerelyhajításban!

készítette: Vicei Judit, 4-2

A gimnázium végzős tanulója, az iskola és a IV.2 osztály híressége újra kimagasló eredményt ért el, és most már az egész világ ismerheti őt. Világos Adriannával a nagyszünetben beszélgettem legújabb eredményéről. Adriana 61,46 métert dobott az U20-as atlétikai világbajnokságon Kenya fővárosában, Nairoiban. Adriannát kishegyesi tehetségként emlegetik mindenhol az országban, tehetsége és kitartó szorgalma eredményeként utazhat, világot láthat.

Mondd, mióta tart a gerelyhajítás iránti szereteted?

Igazából először a vortexdobással kezdtem. A gerely véletlen indult el. Anyukámmal (aki az edzőm is) elkezdtünk komolyabban edzeni vortexon, de azt csak 14 éves korig lehetett. Utána döntenem kellett, hogy vagy abbahagyom az atlétikát, vagy megtanulom a gerelyt, ráadásul akkoriban még kézilabdáztam is. És hát adtunk magunknak egy-két évet, hogy megnézzük, hogyan fog sikerülni. Az internetről megtanultuk a technikát, az edzések menetét. Nagyon nehéz volt az elején, hiányoztak hozzá a feltételek és a szakmai tudás is. Kezdetben a libalegelőn edzettünk, ahol a Dombos fesztivált tartják. Előfordult, hogy seprűt dobáltam, amikor nem volt gerelyünk. Ahogy múlt az idő, egyre jobban megtanultam a technikát, és jöttek az eredmények. A szívemhez nőtt a gerelyhajítás, ami nagyon-nagyon sok munkával, odaadással jár. De ahhoz, hogy az ember eredményeket érjen el, igazából szeretni kell, amit csinál. És én szeretem.

Hamarosan 18 éves leszel. Mennyiben hasonlít vagy tér el egy napod egy átlagos lány napjától?

Reggel elmegyek az iskolába, fél 2 felé hazaérek, ebédelek, gyorsan tanulok, aztán edzek, és utána tanulok még egy kicsit, majd megnézek egy filmet, és alszom. Ez egy átlagos napom.

Ki segít neked felkészülni a versenyekre?

Anyukám, kezdetektől fogva velem edzek. A szövetség nemrégiben kinevezett néhány koordinátort, de hát igazából mi csináljuk az egészet.

Hogy ért a hír, hogy egy másik kontinensen fogod megmutatni, mit tudsz?

Először nem voltam benne biztos, hogy megtartják ezt a versenyt a Covid miatt. Szóval nem akartam beleélni magam túlságosan, mert eddig bárhova szerettem volna menni, mindig lemondták, vagy valahogy nem jutottam oda. Most végre nagyon örültem, hogy eljutottam Kenyába, mert rengeteg mindent láttam ott: más kontinenst, más embereket, más kultúrát, nagyon szép volt.

Milyen Nairobi? Élnél olyan nagyvárosban?

Igazából egészen más Nairobi, mint nálunk a nagyvárosok, meg hát, sokkal rosszabb körülmények között élnek egyesek, mint mi. Nem nagyon szeretnék nagy városban élni, szeretem Kishegyest.

Mesélj a versenyről, megismerhettél-e hivatásos sportolókat?

Igen, most a hotelben nem úgy szállásoltak el minket, mint általában, hanem teljesen szétrakták a hasonló kultúrájú, földrajzi helyről származó versenyzőket. Például nem Horvátországgal és a volt jugoszláv államokkal kerültünk egy szálláshelyre, hanem külön-külön. Mi Jamaicával voltunk egy szállodában, érdekes volt. A versenyre mindenki eljött, akikre számítottak. Vannak országok, amelyek bojkottálják ezeket a korosztályos világbajnokságokat, mint például Amerika (egyedüli, aki nem vett részt). Egy görög lány és egy kubai lány volt a nagy ellenfelem. A görög már kétszer is legyőzött, de most boldog

vagyok, hogy nekem sikerült a győzelem. Az első szériában dobtam egy jót, és akkor, gondolom, ez „rosszul esett neki”. Később elkezdett esni az eső, és a második dobás után egy másfél órás szünetet rendeltek el.

Hogyan tudod összeegyeztetni a sportolást és az iskolát? Egyszerű?

Nekem nagyon észszerűen be kell osztanom az időmet, már kezdettől fogva igyekszem, hogy szigorúan tartsam magam a napirendemhez, hogy érkezzek minél gyorsabban mindent megtanulni.

Negyedikes gimnazistaként milyen terveid vannak a továbbtanulás szempontjából?

Mindenképpen szeretnék továbbtanulni, most legvalószínűbb az, hogy Újvidékre fogok menni a Teamsre. Ez egy magán sportegyetem és rendkívüli hallgatóként csak a vizsgákra járnék. Aztán, ha vége lenne a karrieremnek, akkor mesterképzéseken továbbképezem magam.

Mit üzensz az iskolatársaidnak?

Szeretném megköszönni, hogy ilyen sokan szurkoltak nekem az iskolából. Meglepődtem, nem tudtam, hogy ennyien követték a versenyt. A sok munka, edzés, lemondás, szenvedés mindig

megéri a végén. Igazán felemelő érzés, hogy a mindennapjaimat alkotó emberek – osztálytársaim – megvalósítják céljaikat, és a kemény munkájukkal eredményeket érnek el. Mindannyian gratulálunk a sikeredhez, Adri! És kívánjuk a legjobbakat!

Az online sportok jövője

készítette: Marijic Andrej, Krisztanov Ámor, Gogolák Alex, Lénárd Bence, 3-2

Az e-sport mára már az egyik leghíresebb és legfeltörekvőbb sporttá vált az egész világon. Vajon ez az egész csak egy szórakozási lehetőség, vagy más is rejlik benne?

A fiatalok többsége minden nap játszik videójátékokkal, kompetitív vagy kalandjátékokkal. A kompetitív játékok magukba foglalják a versengő és egymás ellen folytatott harcot tartalmazó videójátékokat valós időben. Ezekhez a játékokhoz stratégiai megfontoltság és gyors reakcióidő szükséges. Egy kutatással Matthew Dye, Shawn Green és Daphne Bavelier bebizonyították, hogy azoknak, akik aktívan játszanak magas reakcióidőt igénylő játékokkal, a reflexük látványosan javul.

A legtöbb ember csak a szórakozás vagy pusztán az időtöltés kedvéért játszik. Annyiféle kategória létezik, hogy mindenki megtalálhatja a számára legmegfelelőbbet.

Mint minden sportban, itt is vannak kiemelkedő játékosok, akik egymás között megmérettetik tudásukat egy verseny keretén belül. Rengeteg bajnokságot szerveznek világszerte, de tartanak kontinensen és országon belüli rendezvényeket is. Ezekben a speciális versenyeken külön e-sport csapatok vesznek részt, akik egy sajátos felkészülésen esnek át sok-sok gyakorlással. Ezen a szinten a játékot az emberek már munkának tekintik, akár napi 12 órát is gyakorolnak, illetve tanulnak csapatban dolgozni, igazolnak a játékosok és komoly fizetésük van.

Manapság az egyik legismertebb sportág rengeteg követővel és szurkolóval. Hiába ellenzik sokan a sport megnevezését és magát a jelenséget, mégis teljesen normális dolognak számít az online megmérettetés.

Новинарска секција

Зашто је новинарска секција мој добар избор

приредила: Теодора Пустахија, 4-1

Још од малена показивала сам афинитет према учењу језика. Како сам одрасла, тако се искристалисала моја љубав према матерњем језику и књижевности коју сам током школовања испољавала на различите начине – кроз такмичења, секције, истраживања. Последњих година члан сам новинарске секције Гимназије и економске школе „Доситеј Обрадовић“ кроз коју је моја окупираност питањима лингвистике добила једну нову димензију, али уз коју сам и спознала посебно интересовање према медијској писмености. Стога, овим текстом желим да вас упознам са нашом новинарском секцијом у којој, поред многих других, истичемо и вредност медијске писмености. Такође, ову тему сам изабрала зато што желим да се упознате са свим предностима новинарства и охрабрим вас да се придружите нашој секцији, уколико сте ученик наше школе. **У наставку чланка имаћете прилику да читате о личним утисцима о новинарству, о изазовима са којима се новинар среће током писања, о самом процесу писања и искуствима у новинарској секцији.**

О новинарству

Да бисте се бавили новинарством, потребно је да увек пратите актуелна дешавања у школи, граду, округу, држави... У новинарству не постоји радно време и можда је управо то разлог што се овим послом могу бавити само људи који посебно могу да му се посвете. Новинарство је изузетно широк појам и мислим да свако може да пронађе неку новинарску форму кроз коју ће

на прави начин испољити свој стил писања. Писање представља велики изазов јер је пут од идеје до реализације неизван. Али ако сте креативни, комуникативни, речити, посвећени и енергични, не треба да се плашите јер је ово сигурно одличан избор за вас.

Једна од предности журналистике је што увек можете да испробате неку другу форму и одлучите се која је најбоља за вас. Новинари би требало да пишу објективно, али постоје и форме писања у којима је дозвољено да исказете лични став и аргументујете га на прави начин. Ако сматрате да нека особа својим ликом и делом представља добар пример другима, можете да направите интервју или репортажу. Ако волите комуникацију са људима, можете да правите анкете на основу којих ћете написати коментар на неку тему. Анкета је један вид испитивања јавног мњења и одлична је јер представља двосмерну комуникацију између новинара и читалаца.

Најлепше у журналистици је што ниједан интервју, репортажа или чланак није исти као претходни. Сваки саговорник има посебну енергију коју преноси на читаоце кроз одговоре. Уколико ви преносите утиске кроз репортажу, увек ћете имати посебан доживљај који ћете пренети на папир другачије у односу на неку претходно написану.

О процесу састављања новинског текста

Истраживање о теми је неизоставан део припреме за писање. Иако делује као

најдосаднији део целокупног процеса писања, уопште није тако. Да бисте могли да разговарате са саговорником, морате да познајете његово поље интересовања, његова размишљања и погледе на друштво... Управо кроз информисање, упознајете ту особу и добијате инспирацију за питања.

Састављање питања је део у ком се примењује оно што је истражено. Постоје питања која су клише, али на новинару је да осмисли оригинална питања и да помоћу њих открије нешто што читаоци до тада нису знали. При састављању питања је битно да се зна да ли је фокус на целокупном раду и животу саговорника или постоји одређена тема разговора.

Након што је саговорник дао одговоре на питања, следи део који је, по мом мишљењу, најзанимљивији. То је **писање увода и закључка**. Увод мора да буде савршен да би привукао читаоце, а закључак мора да буде још савршенији да би оправдао очекивања читалаца.

Уколико пишете репортажу, покушајте да тему предочите на **што креативнији и сликовитији начин**. Потрудите се да свака реченица буде **јасна и разумљива** сваком читаоцу.

О инспирацији

Некада налети инспирација када најмање очекујем и трчим до роковника и оловке не бих ли ухватила барем кључне речи из којих ће касније да настане прича. Али некада, и поред много слободног времена, инспирације нема ни на видику. Седим испред лаптопа и размишљам, имам сјајну тему, али немам ниједну реченицу која је завредила да уђе у чланак и освоји срца читалаца. Ресурси за писање су свуда око нас, али је некада тешко искористити их.

О новинарској секцији

Са сигурношћу тврдим да је ова секција најкориснија организација у којој сам учествовала у току школовања. Поменула бих, пре свега, наше две уреднице, професорке српског језика и књижевности које су ми дале ветар у леђа и које

су најзаслужније за покретање овог школског часописа.

Поделићу са вама и вредности које ћу током двогодишњег рада у секцији понети са собом:

1. Свака идеја може да се обликује и преточи у одговарајућу форму;
2. Све форме писања су специфичне и занимљиве, треба експериментисати и упознати сваку;
3. Уколико имате трему и страх од јавног наступа или сте интровертни тип личности, ово је прави начин да превазиђете своје страхове јер ћете непрестано бити у контакту са људима и схватићете да је у реду правити грешке;
4. Можете да направите интервју са својим узором и питате га оно што вас интересује;
5. Током рада на Инстаграм профилу Мезимца упознала сам се са програмом за дизајнирања који ме је увео у потпуно непознат свет;
6. Последња, али за мене најважнија ставка: вратила ми се вера у колективни рад јер у овом тиму имамо јасно дефинисане циљеве и максимално се залажемо за њих.

Надам се да ћете се након овог чланка заљубити у новинарство и да ћете постати део овог сјајног пројекта. Кроз свој текст искористите прилику да скренете пажњу на важна друштвена дешавања, као и да покренете нека битна питања. Упознајте околину са људима који су својим радом и посебношћу заслужили да добију медијски простор. **Мењајте свет малим корацима, почевши од једног чланка...**

Olvasni mégis menő

készítette: Pastyik Nóra, Bodor Martina Maya, 3-2

Manapság az olvasás egyre inkább háttérbe szorul a fiatalok körében. Vajon az iskolák által kötelezővé tett olvasmányok veszik el a motivációt, vagy valami más állhat a háttérben?

Barátainktól, ismerőseinktől gyakran halljuk, hogy nem szeretnek olvasni, kevésbé játszik fontos szerepet életükben az olvasás, mint más szabadidős tevékenységek. A magyarországi Társadalomkutatási Intézet 2020-as felmérése szerint 1989-ben az emberek 35%-a rendszeresen, míg 24%-a soha nem olvasott. 2020-ra ezek a számok 13%-ra és 53%-ra redukálódtak. Ebből is látszik, hogy mennyien nincsenek tisztában az olvasás jótékony hatásaival.

A köztudatban az az állítás él, miszerint az olvasás nem menő. Ennek megcáfolására azonban számos érv sorakoztatható fel. Gyarapítja szókincsünket, hiszen rengeteg számunkra új szavat ismerhetünk meg, akár szórakoztató, akár szépirodalmi könyveket bújunk. Ez mellett fejleszti a memóriánkat is, mivel ha egy regényt újra és újra kezünkbe veszünk, minden alkalommal fel kell idéznünk annak tartalmát, a szereplőket, az elképzelt világot.

Az egészségünkre is pozitív hatást gyakorol, mivel jelenleg is zajló kutatások szerint számos agyterületet és idegi hálózatot aktivál, valamint azok kapcsolatait erősíti. Ezt FMRI-vizsgálat segítségével bizonyították be a tudósok. Agyunk számára afféle edzésnek felel meg, ha naponta olvasunk, ezzel is hozzájárulva az Alzheimer és az

időskori demencia kialakulásának megelőzéséhez. Korábbi kérdésünkre választ adva szerintünk a házi olvasmányok valóban elvehetik a kedvet az olvasástól. Csak az a kérdés, hogy az olvasással, mint cselekvéssel van gond, vagy pedig az adott könyvvel. Mára már több millió könyvhöz lehet hozzájutni számos kategóriában. Elvégre ki ne szeretne egy hátborzongató Stephen King horrort, egy misztikus Agatha Christie krimit, vagy akár egy romantikus Leiner Laura ifjúsági regényt?

Autorpka paga: Brindza Lena, 2-2

Hiszen bármely képzeletbeli világban el lehet merülni, és George R. R. Martin szavait idézve: „Aki olvas könyveket, az ezer életet is leél, aki nem olvas, az csak egyet.”

Mindent összegezve az olvasás számos pozitív élménnyel gazdagítja életünket, ezért felesleges azon rágódnni, hogy mások mit szólnak, ha megtudják, hogy valaki szeret olvasni. Mert szerintem olvasni igenis menő!

Дравойис нац насуцини

Истраживање о правопису

приредила: Теодора Пустахија, 4-1

(у састављању упитника учествовала је и Тијана Пустахија, 4-1)

Језик и друштво су у нераскидивој вези. Језик, као најважније средство комуникације, прати друштвене промене и прилагођава им се. Потребно је време да би се промене у језику ускладиле са променама у друштву јер у језику постоје стандарди који треба да се поштују. Такође, потребан је један временски период да би се језичке промене прихватиле (и примењивале) у друштву.

Телефони, рачунари и интернет су постали неизоставни у свакодневном животу. Поред бројних предности које нам пружају нове технологије, нажалост, јављају се и многобројне мане. Учестало коришћење друштвених мрежа резултира беспотребним скраћеницама које угрожавају језик. Подутицајем интернета јављају се неологизми и позајмљенице, најчешће англицизми, који увелико замењују домаће речи (на крају текста ћу са вама поделити своје омиљене странице).

Постоје и предности интернета које треба истаћи. На друштвеним мрежама постоје странице и профили који се баве правописом (на крају текста са вама ћу поделити и линкове до мени омиљених страница). Корисници друштвених мрежа могу да усвоје много нових правила и разреше недоумице, уз континуирано праћење кратких и креативних садржаја. Неке странице свакодневно објављују квизове, помоћу којих може да се прати напредак. По узору на њих, саставиле смо упитник којим смо проверили знање правописа међу ученицима првог разреда, а у наставку са вама делимо до каквих сазнања смо дошли спроводећи ову анкету.

Анализа упитника

Испитаници су били ученици 1-1 и 1-3. Укупан број испитаника је 34, од тог броја њих 19 припада мушком полу, а њих 15 женском полу. Упитник се састојао од два дела. Циљ првог дела био је да сазнамо мишљење испитаника о важности познавања правописа, као и то колико књига читају на месечном нивоу, те да ли исправљају грешке у говору или пак оне правописне када приметите да их је неко начинио.

Сви испитаници су се сложили да је познавање правописа важно, а већина (90%) је рекла да у свакодневици обраћа пажњу на правопис. Већина ученика прве године (68%) је рекла да исправља грешке људи у околини. Сматрам да је то значајно јер је један од најефикаснијих начина усвајања знања управо тај начин. На месечном нивоу 81% испитаника не прочита ниједну књигу, док 14% прочита једну до две, а само 5% прочита две или више књига. Оцену пет из познавања правописа себи је дало 19% испитаника, оцену четири 64% испитаника, а оцену три 17% испитаника.

На основу првог дела упитника, дошла сам до закључка да испитаници увиђају значај познавања правописа, али и то да је класично читање књига остало у другом плану код већине њих.

Други део упитника је био у форми теста са понуђеним одговорима. Био је тежак задатак издвојити једанаест најчешћих језичких грешака за потребе упитника. Потрудиле смо се да упитником обухватимо правописна правила

у вези са глаголима, именицама, бројевима, придевима и прилозима.

Питања са највише тачних одговора су:

Означи тачне одговоре: (72%)

- а) 18.
- б) осамнаести
- в) 18-и

Суперлатив придева јак је: (100%)

- а) најачи
- б) најјачи

Питање код ког су испитаници дали најмање тачних одговора је:

Које врсте речи се пишу заједно са речцом не? (8%)

- а) именице
- б) придеви
- в) прилози
- г) глаголи

Постоје дилеме у вези са писањем речце не уз глаголе, именице, придеве и прилоге. **Речца не и глаголи се пишу одвојено (постоје изузеци: нећу, нисам, немој, немам), док се именице, придеви и прилози пишу састављено са речцом не.**

Једна од честих грешака је писање глагола у императиву. Глаголи у императиву се граде на два начина:

1. од трећег лица множине презента се одбија завршетак -ју и додају наставци:

- друго лице једнине: -ј
- прво лице множине: -јмо
- друго лице множине: -јте

2. од трећег лица множине презента се одбија завршетак -у или -е и додају се наставци:

- друго лице једнине: -и
- прво лице множине: -имо
- друго лице множине: -ите

Нека од правила која смо обухватили нашим упитником: **У ствари** је устаљени прилошки израз, који се **пише одвојено**. У реду је предлошко-падежна конструкција, која се пише одвојено. Везници **и** и **те се пишу одвојено од заменице како** (и те како). Предлози *преда* и *са*

се пишу одвојено од заменица (преда мном и са мном). **Редни бројеви се пишу са тачком** (изузетак су римски бројеви, који се пишу без тачке). Редни бројеви могу да се пишу и словима (осамнаести). **Одступање од губљења сугласника се јавља код суперлатива придева који почињу сугласником ј (најјачи)**. Једначење сугласника по звучности се јавља у речи претпоставити. **Извинити се значи опростити, а извинити се има значење извити се, савити се.**

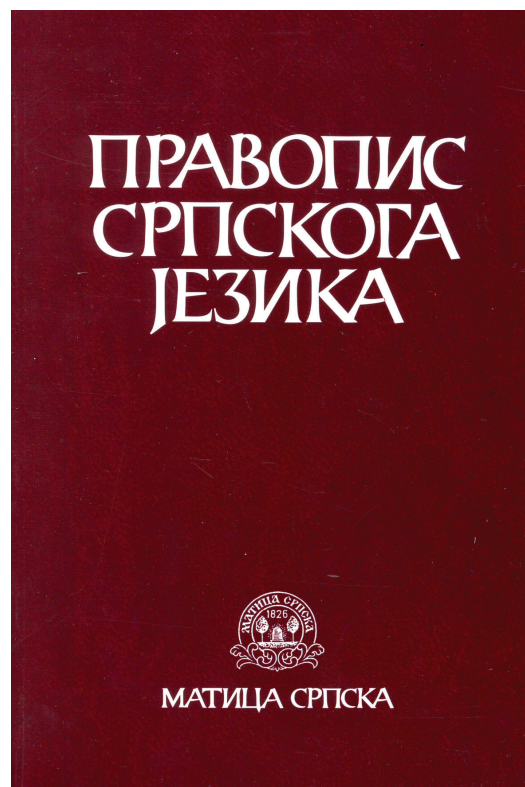
Препоруке

Профили: Дневна доза правописа, Бојан Јокановић, СрпскиЧАСком, Књижевно-језички атеље

Књиге: 100 Сизифових правописних правила, Бојан Јокановић; 367 језичких цртица, Виолета Бабић

Знање правописа се гради годинама и потребна је заинтересованост и упорност да би се стекао задовољавајући ниво знања. Истакла бих да је због тога изузетно важно читање књига јер се, осим богаћења речника, уочавају правописна правила.

Желим да се захвалим свим испитаницима, који су пристали да ураде упитник. Циљеви истраживања су подизање свести о важности познавања правописа српског језика и образовање.

BESTIÁK ÉS ÁLDOZATAIK, AVAGY A RABSZOLGASÁG MEGNYILVÁNULÁSA NAPJAINKBAN

készítette: Subotin Sara, Miklós Csenge, 3-2

A legősibb idők óta, már 5-6000 évvel ezelőtt is az emberi természet egyik fő uralkodó jegye a kapzsiság volt, mint ahogyan ma is. A kapzsiság a fő mozgatója a másik ember kihasználásának, az embertársunk munkaerejének a lehető legnagyobb mértékű kisajátításának. A leghatékonyabb módszer a maximális haszon-gazdaság kitermelésének az elérésére a rabszolgatartó termelési mód, vagyis a kegyetlen rabszolgaság.

A rabszolgaság ősidőktől fogva lehetővé tette, hogy egy kis embercsoport minimális erőfeszítéssel szinte mérhetetlenül nagy gazdagságra tegyen szert, mivel a rabszolga a rabszolgatartónak a tulajdonát képezte, a rabszolgát nem személynek, hanem tárgynak tekintették, ebből adódóan az általa elvégzett munka gyümölcsét teljes egészében a rabszolgatartó arathatta le, míg a rabszolgának csak és csak annyi jutott, hogy újratermelhesse a munkaerejét, azaz a pusztá létezését, és mindezt azon célból, hogy újra és újra munkát végezhesen, aminek szinte a teljes haszna a gazdát, azaz a rabszolgatartót illette.

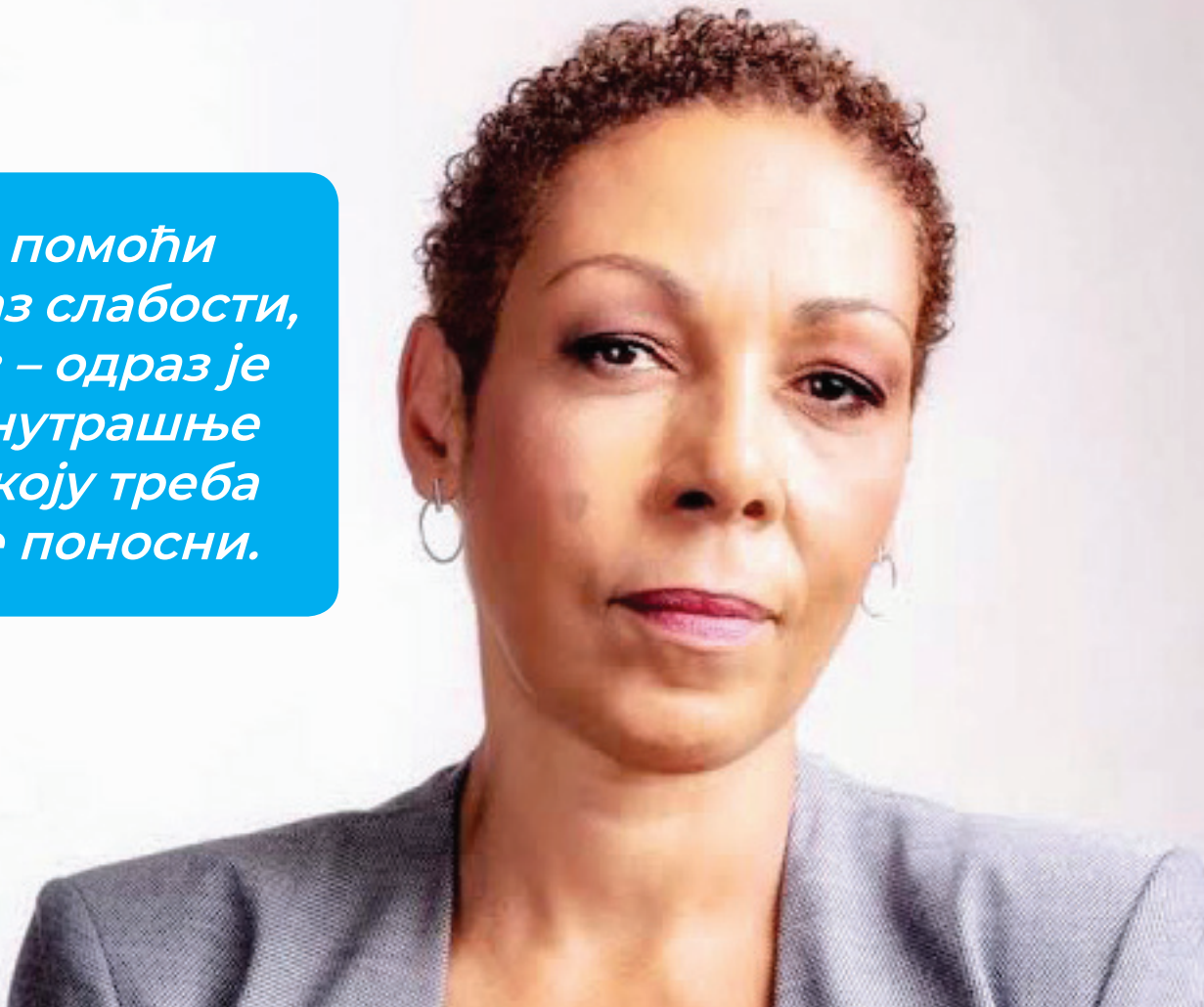
Mivel a rabszolgatartás a legjobban kifizetődő munkaerő kialakulását teszi lehetővé, a rabszolgatartó termelési mód mind a mai napig fennmaradt. Teljes tévedés azt állítani, hogy ma már nincsen rabszolgatartó rendszer, mert hiszen mi másnak lehetne nevezni azt a termelési módot, amivel a nagy vezető világcégek Bangladesben vagy Indonéziában 1-2 dolláros napi munkabérért 10-12 órát dolgoztatnak munkásaikkal.

A valóság az, hogy mind a mai napig jelen van a rabszolgatartó termelési mód, mivel még az általunk igen nagyra tartott nyugati „demokráciában” is a munkát elvégző személyek legfeljebb 25-30%-át kapják meg munkabér címén az általuk megtermelt értéknek.

Ez vezetett oda, hogy a mai modern társadalomban rendkívüli mértékben koncentrálódik a gazdagság egy maroknyi ember kezében, amely tényt alátámaszt az az adat is, hogy a Föld lakosságának mindössze 2-3%-a birtokolja az összgazdagság 90%-át, míg a többi 97-98%-nyi embernek az anyagi javak csupán 10%-a jut, mígnem pedig szolgálóikat a nélkülözéssel a halálba küldik, ember fölött ítélkeznek az uzsora garast is fogukhoz verő bestiák.

Тражење помоћи није одраз слабости, напротив – одраз је велике унутрашње снаге на коју треба да budete поносни.

приредиле: Јована Станивук и Сара Грујић, 4-1

Суицид је водећи узрок превремене смрти код младих, а међу првима код старијих особа. Мисли о одузимању сопственог живота могу се месецима, па и годинама ројити у нечијој глави. Само трен је довољан да се остваре. Зато је важно да слушамо људе око себе, да их осетимо, чувамо, примећујемо, како нам их тај један тренутак не би заувек однео.

Ако не можемо сами, ако смо се нашли на мрачном месту без излаза, добро је знати да постоји неко ко ће нас саслушати, разумети, пружити потребну наду, утеху, дати пријатељски и користан савет. Ти невидљиви, непознати пријатељи доступни су сваког тренутка 24

часа дневно на СОС линији за превенцију самоубиства КПБ „Др Лаза Лазаревић” позивом на број **011 77 77 000**. СОС линија центра „Срце” добија се позивом на број **0800 300 303** сваког дана од 14 до 23 часа. Помоћ можемо добити и од најближих психолога, педагога, лекара. Само треба изговорити наглас.

О овој важној теми наглас и снажно говори Ан Мари Ђурчић. Након трагедије која је задесила њену породицу, иступила је и одлучила да покрене иницијативу **„За Тебе #ВАЖНОЈЕ”**. Веб страница има подршку Фондације Ана и Владе Дивац, Балканског фонда за демократију и Амбасаде Краљевине Норвешке у Београду, а покренута је у циљу едукације и очувања менталног здравља. Садржи поуздане изворе

који могу помоћи да боље разумемо важност менталног здравља.

Госпођа Ђурчић је наш саговорник, а у њеним одговорима моћи ћете да прочитате како препознати и како помоћи.

На који начин помоћи особи која изражава симптоме анксиозности/депресије?

Пружање подршке особи која се носи са психолошким/емоционалним изазовима пре свега подразумева да смо спремни да је пажљиво саслушамо. Врло је важно да током разговора (по могућству, на неком мирном месту) не преиспитујемо и не минимизирамо њена осећања већ да их заиста уважимо, без осуде и „постављања дијагнозе”. Такође је битно да будемо стрпљиви, да ту особу не форсирамо да са нама подели више него што је у том тренутку спремна – сасвим је у реду да нека питања остану отворена, али је важно да јој ставимо до знања да смо спремни да је саслушамо, кад год то буде пожелела и за то буде била спремна. Такође је важно да је подсетимо да изазови са којима се суочава чине део универзалних људских искустава – сви ми имамо успоне и падове, сви некада и „запнемо” и сасвим је у реду да поделимо са особама које су нам блиске оно што осећамо. Поремећаји расположења попут депресије и анксиозности су поремећаји који се, уз помоћ стручњака из области менталног здравља (укључујући и школског психолога/педагога), могу превазићи – подсетите ту особу да је у реду потражити и стручни савет и помоћ, да и то чини део више него важне бриге о себи и да нема разлога стидети се, да тражење помоћи није одраз слабости – ако немамо проблем отићи код лекара када нас, на пример, боли грло, зашто би то био проблем када је реч о професионалцима који нам могу помоћи да се лакше носимо са изазовима менталног здравља? У том смислу, можете јој предложити да заједно потражите стручњака или да заједно истражите кредибилне веб странице на којима се могу наћи поуздане информације о проблему који је тишти, као и контакти институција или саветовалишта којима се може обратити за помоћ. **У најкраћем, када желите да помогнете некоме ко се носи са потешкоћама менталног здравља, важно је да имате у виду да ваша улога није да ту особу „поправите”, већ да јој budete поуздан и пријатељски ослонац.** Још

једна битна напомена: сетите се да је у свему томе подједнако важно и да бринете о себи.

Када су млади у питању, депресија најчешће узрокује стални осећај туге и губитак интересовања занекадаомиљене активности. Но, она се може битно другачије манифестовати него код одраслих – та дубока туга, указују стручњаци, може бити закамуфлирана љућом, бунтом, немарношћу према себи или преокупираношћу

физичким изгледом. Ниско самопоуздање и изразита самокритичност су веома чести, што може довести до ризичног и промискуитетног понашања, само да би та особа себи доказала да је вољена и прихваћена. Депресија код младих може довести до проблема са концентрацијом и учењем што за последицу може имати нагли пад школског, односно академског успеха. Све то је неретко праћено дубоким осећајем кривице, уверењем да су „безнадежни случајеви” који увек изнова изневере и себе и своје родитеље. Није реткост да се прибегне конзумирању алкохола и психоактивних супстанци како би се осећало боље, но то са собом носи ризик од стварања болести зависности.

У којој мери друштвене мреже утичу на ментално здравље?

Мислим да је пре свега важно истаћи да интернет и друштвене мреже/платформе, сами по себи нису лоши, напротив – спадају у једну од најдрагоцених тековина савремене цивилизације која је значајно унапредила видове комуникације, могућност повезивања са другима што нам је као људским, односно друштвеним бићима, преко потребно. Но, чињеница је да су друштвене мреже ту природну потребу за припадањем и прихватањем подигле на један потенцијално опасан ниво,

посебно када је реч о корисницима који се налазе у тзв. формативним годинама (тинејџери и адолесценти). Зато је веома важно да и као појединци и као друштво радимо на едукацији, на јачању дигиталне писмености како младих. Много тога позитивног можемо урадити управо путем друштвених мрежа. То говорим и из искустава која смо стекли покретањем иницијативе **„За Тебе #ВАЖНОЈЕ”** која се бави промовисањем заштите и унапређења менталног здравља. За две и по године постојања, путем истоимених налога на Фејсбук и Инстаграм платформи, успешно градимо једну растућу онлине заједницу која тренутно броји скоро 22 хиљаде људи из целог региона, што је опет само један у низу показатеља о размерама потреба да се о менталном здрављу, односно о психолошким и емоционалним изазовима са којима се свако од нас може суочити, отворено разговара, без страха од осуде, неразумевања и стигме.

Да ли наметање императива среће гура људе у депресију?

Притисак „императива среће” је несумњиво огроман јер не само да смо му свакодневно изложени, већ се кроз исти намеће идеја да смо сами „криви” уколико се не осећамо срећно и да, самим тим, нешто са нама „није у реду”. Уз то се потпуно пренебрегава чињеница да је живот све само не равна линија током које ћемо 24 сата дневно бити срећни, а да не говорим о више него упитној призми кроз коју се тај појам „среће” посматра. Да ли тај притисак императива среће, односно токсичне позитивности може довести до поремећаја расположења попут депресије? Свакако да може, но мислим да то у великој мери зависи и од личности, од њених капацитета да се носи са психолошким и емоционалним изазовима који чине саставни део живота сваке људске јединке. Отуда је веома важно да (на)учимо како да препознамо и прихватимо своја осећања, како да њима управљамо посебно када је реч о оним непријатним попут туге, љутње, страха... Сетите се да је свака емоција валидна, да свака има своју функцију, да су оне наш одговор на дату ситуацију, догађај, на неку појаву или особу.

Мора ли депресија нужно бити видљива и лако приметна окружењу особе коју мучи?

Не мора, и то јесте проблем – све чешће се говори о тзв. „насмејаној депресији”. Под тим се подразумева да споља гледано, особа делује потпуно срећно и задовољно, делује успешно, весело, остварено, док се изнутра носи са тешким и узнемирујућим осећањима типичним за депресију, попут дубоке, продужене туге, безнађа, недостатка самопоштовања, осећаја ниске вредности и слично. Депресија може имати хиљаду и једно лице, на сваког различито делује и њени симптоми варирају од особе до особе. Но, ма како се испољавала, важно је запамтити – нисте сами, поверите се особи од поверења, потражите помоћ. Тражење помоћи није одраз слабости, напротив – одраз је велике унутрашње снаге на коју треба да budete поносни.

Какав је проценат самоубистава у овој години у односу на претходне?

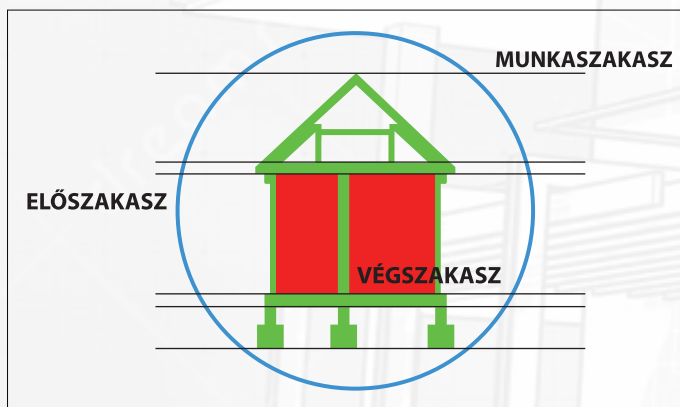
Према подацима из 2019. године, стопа суицида у Србији на 100 хиљада становника износила је 11, 4 одсто, колико је износила и 2018. године. Међутим, стручњаци упозоравају да Србија прати глобални тренд пораста стопе самоубистава у популацији младих – према подацима Светске здравствене организације (СЗО) објављених у јуну ове године, самоубиство је четврти узрок смрти у популацији између 15 и 29 година. Отуда и апели СЗО државама и владама да развијају ефикасне системе превенције самоубиства јер да – превенција суицида је могућа.

STRESSZ A HÁZBAN

készítette: Végső Barbara, 3-2

Ember. Emberiség. Egy faj, mégis annyira eltérő egyedek. Mi a közös pont bennük? Mi az, amire egy ókorban élő embernek ugyanúgy szüksége volt, mint egy huszonegyedik században élőknek? Egy hagyomány, amit generációkon keresztül viszünk magunkkal, egy hely. A ház. Ahhoz, hogy egy ház felépüljön és eljussunk a behúzott függönyig, idő kell, erős érzelmekkel fűszerezve.

A kutatásom célja, a házba fektetett stressz mértékének a mérése, a ház építésének szakaszai közben. Egy specifikus stressz skála létrehozása, ami csak az építőiparra vonatkozatható, valamint az építkezési folyamatok ismertetése.

A kutatás a témájának megfelelően a pszichológia ágazatába, a munkapszichológia hatáskörébe tartozik. A tudomány célja az emberi viselkedés tanulmányozása a munkával és a munkaközösséggel szemben a hatékony munkavégzés érdekében, ami három elengedhetetlen tényezőre fordítja a figyelmet. A munkakörnyezetre, tehát befolyásoló tényezőkre, a termelési tevékenységre, a produktumra és

a dolgozó emberre. Az érthetőbb és könnyebb adatfeldolgozás érdekében felosztottam a munkapszichológia tényezőit, majd a stresszt is kisebb terjedelmű, de nagyobb tartalmú fogalmakra, az építőiparra vonatkoztatva.

A tényezőket a dolgozó ember szerint fel lehet osztani munkásra, mérnöke, kivitelezőre, befektetőre és beszállítóra. A munkakörnyezetet, csak a legfontosabb befolyásoló tényezőket figyelembe véve időjárásra, építőanyagra, munkatársra és időre. A termelési tevékenységet, a házat, a klasszifikáció segítségével, a funkcionalitás elve alapján feloszthatjuk üzemi épületre, középületre, objektumra és lakó épületre.

Rátérve a stresszre, ami egyfogalma szerint: „A szervezet nem specifikus reakciója minden olyan ingerre, amely kibillentí eredeti egyensúlyi állapotából, alkalmazkodásra kényszeríti.” Az építőiparban is ebben a formájában figyelhetjük meg kisebb-nagyobb intenzitással, mindenhol. A munkapszichológia tényezőihez hasonlóan, a stressz is felosztható az építőiparra vonatkoztatva, amik a következők. (1.1 ábra)

Az előszakasz, a munka előtti folyamatok, az ötlettől a munka kezdetéig értelmezhető. Az egyeztetéseket, terveket foglalja magába. Pontosan nem tudom folyamatokra osztani, csak egy viszonylagos felállást tudok mutatni az eddigi tapasztalataim alapján. A befolyásoló tényezők közül az építőanyag kivételével mind megjelenik a már felsoroltak közül.

A munkaszakasz, a munka része, amelyet további folyamatokra tudok osztani, ami az alap, padló, falak, plafon és tető elkészítése. Az felsorolt

befolyásoló tényezők mind megjelennek.

A végszakasz, az utolsó, befejező szakasz, ami az utolsó tetőcseréptől a behúzott függönyig, tehát a kész házig értelmezhető. Az utolsó simításokat foglalja magába, mint például a vízvezetékek, áram, bútorzat beszerelését. Az előszakaszhoz hasonlóan ezt a szakaszt sem lehet pontosan felosztani. A befolyásoló tényezők közül itt is mind kivétel nélkül megjelenik a munkaszakaszhoz hasonlóan.

Az eredményeket a specifikus skálám segítségével mutattam ki, valamint különböző ábrák, grafikonok segítségével. Az eredmények nem egyeztek teljes egészében a feltevéssemel. A skála (1.2 ábra), a kapott adatok mentén alakult a szakaszok szerint, amely 1-5 értékekig terjedhet, ahol az 1 a legalacsonyabb, az 5 a legmagasabb érték.

A kutatás eddig két fázisból állt, amelyet A és B-ként különböztet meg. Az első, tehát A fázis folyamán egyénileg összeállított kérdőívet alkalmaztam, ami 21 kérdést tartalmazott. A minta pedig, ami által levontam a következtetésem 111 kitöltőt foglalt magába, Verbász község területéről. A második, B fázis során két kérdőívet használtam, egy egyénit és egy az amerikai stresszintézet által készítettet. 24-24 kérdést tartalmaztak és 128-an töltötték ki mind a kettőt az előző mintából kimaradt alanyok Verbász község területéről.

Az első hipotézis, ami alapján kiindultam, hogy a befektetőknek a legmagasabb a stressz szintje. Az A fázisban ezt a feltevéssem cáfolom, mivel a beszállító stressz szintje éri el a legmagasabb szintet. A B fázisban már különböző értékeket kaptam, a hipotézis beigazolódik, a befektetőnek, majd a mérnöknek a legmagasabb a stressz szintje.

A második feltevéssem, miszerint a munkaszakasz végén, nem az elején a legkifejezettebb a feszültség. Az A és B fázisban is egyforma eredményeket kaptam, ahol a munkaszakasz elején a legtöbb a stressz, nem pedig a végén. Az egybeesés könnyen magyarázható. Még általában a stressz a munkahelyeken a munka végére szorul, addig az építkezéseken a munka elejére. Vajon miért? Szerbiában ez a jelenség egy társadalmi-gazdasági problémával magyarázható. A befektetők és a építőiparban dolgozó emberek felkészületlenek. Nincsenek tájékoztatva arról mi várja őket, ezért is érzem fontosnak tájékoztatni őket, hogy a munka elején járó kellemetlenségeket elkerüljék.

Rátérve a következő feltevésre, mégis melyik

szakasz lehet a legingerdúsabb, hol ütközik a legtöbb akadályba a munka? (1.1 ábra).

Az A és B fázisban kapott adatok által, a hipotézist cáfolom, miszerint az előszakasz a legstresszesebb szakasz a három közül, mivel ezt a helyet a munkaszakasz tölti be, amit a munkaszakasz komplexitásával magyarázok, ahol minden befolyásoló tényezőnek ki van téve.

A már említett stresszintézett kutatására rátérve, ahol általánosságban mérték fel a munkahelyi stresszt mértéket, 8 kérdést tartalmazott, majd nálam 24-et, mivel három szakaszra vonatkoztattam a kérdéseket, hogy pontosabb adatokat kapjak. Az elérhető negyven pontból az amerikai átlag 18.4. ez férfiaknál magasabb 18.6, nőknél 18.1. Az én mintám alapján hasonló értékeket kaptam, az előszakasznál 18.6, a munkaszakasznál 22.1, a végszakasznál pedig 14.2, ami a skála szerint meglehetősen alacsony.

Az általam elkészített kérdőív és a már meglévő stresszintézet kérdőíve között magas a Pearson korreláció, tehát nagy az összefüggés, így megállapítható hogy a két kérdőív hasonló adatokat mér. Fontos megemlíteni, hogy szignifikáns is, ami azt jelenti, hogy nem véletlenszerűek.

További lehetőségek állnak rendelkezésemre a skála tökéletesítéséhez, hogy a jelenleginél is objektívebb adatokkal tudjon szolgálni, mint például a magán építkezések mellett az üzleti építkezések vizsgálata, a további befolyásoló tényezők vizsgálata és más minták tesztelése, hogy a stressz csökkentésével az a hagyomány, amit generációkon keresztül ápolunk, élményként maradjon meg az emberekben.

„СВЕ ЈЕ У РЕДУ“ – извештај са представе

приредила: Маја Калембер, 3-1

фотографисао: Огњен Стојаковић, 4-1

Све је могуће. Чак и онда када нам се чини да су нас опхрвали нерешиви проблеми, излаз пронађемо на најнеочекиванијем месту. Само је потребно да добро ослушнемо и широм отворимо очи, срце и ум.

Представа „Све је у реду“ коју су извели ученици Гимназије и економске школе „Доситеј Обрадовић“ рађена је по награђиваном роману за младе наше чувене књижевнице Јасминке Петровић. Представа је премијерно одиграна у оквиру Доситејевих дана, 28. априла у бачкотополском Дому културе. Друго извођење било је 24. маја у преподневним часовима за ученике 7. и 8. разреда основних школа, а у вечерњим часовима одиграна је и за наше суграђане. Сав новац који је прикупљен одлази у

хуманитарне сврхе.. За ученике који су се нашли на сцени током представе, било је ово вредно искуство. Посебно за оне који су сцену осетили први пут. Глумачки састав чине: Нада Шкорић у улози Сање, Нора Мате као плесачица, Данијела Иванчевић као Теодора, Маја Марјанчевић као Љубица, Невена Лазић као баба, Маја Калембер као Силвана, Александар Суџуковић као Црни, Јован Дуганџија као младић, Душан Стојановић као Вукан, Софија Шупић у улози Маје, Марко Поповић у улози Милоша, Јована Мирковић као Дара, Сергеј Шарић као Адмир и Дајана Ђумић као Јелена. За светла био је задужен Алекса Ивезић, а за музику Саша Церовина. Режију и сценарио потписују професорке српског језика Дуња Пешут и Сања Којић.

Наши глумци успели су да пренесу снажна осећања на публику, о чему сведоче дуги аплаузи, али и понека суза у оку наших суграђана.

Креативне странице

Стваралачки рад наших ученика представљамо стиховима, писаним прозним цртицама, фотографијама, те ликовним радовима путем којих су кроз игру сенки представили свет маште, митологије, али сагледали и онај који их окружује. На насловној страни другог броја „Мезимца“ налази се фотографија Огњена Стојаковића ученика 4-1 одељења.

Заглавио ми се
Један метак
Ту
Иза кичме
Боде ми
Дванаести грудни пршљен
Отпозади
Тако да не могу
Руком
Ни преко рамена
Ни преко струка
Да дохватим
Проклети метал
Учаурен
Међу крваво месо
Распилавио се
Међу ткиво
Као ти када те пустим
У мој стан
Стациониран предмет
Као симбол боли
Исти сте човече
Реметите ми
Витални капацитет плућа
Похлепно спуштен
На минимум
Нагризате ми кожу
Случајно просутом киселином
А заправо случајно
Само постојите
То изазива проблеме
Обољења:
Физичка су грозна
Психичка још гора
А ти ми реци
Какав дебакл
Мене чека
Када се Ана и Вронски
Поново сретну?
Живи ли свет под њиховим ногама
Или се као и ја
Расцепи по средини?
Умртвљене ћелије
Од заглављеног метка
Миришу на барут

Лажем
Смрде ми на барут
У поређењу са тобом
То добро подносим
У поређењу са тобом
Некако и личите
Наизглед подношљиви
Малог калибра
Као идеални
Епитети за тебе
Иако ја не знам ништа о оружју
То је звучало
Као да се о теби говори

Сара Грујић, 4-1

За живе

Што од мајке узимаш наду
Где корачају у заборав,
Певају меку песму,
Не постоје без нас
А са нама су немогући.

Какви ли их то странци
Уче речи,
Туку их пред сан,
Па плачући моле за опрост
Од оних кривих?

Дај им дом,
Глас, спас, сузу,
Запали ватру, утопли их,
Не дај души да нестане,
Не дај им да спавају!

Јована Рашета, 4-1

(песма је настала као експеримент по узору
на песме из збирке „Тражим помиловање
Десанке Максимовић)

Отменост... Шта је то? Да ли је отмен човек онај који има много новца? Или ипак онај који је културањ? Данас сам имала прилику то да схватим. За столом, који је био преко пута мог, седела су два старија човека. Нису били дотерани по најновијој моди. Стара класика. Имали су седе власи и много бора. Кад им је конобар пришао, они нису много размишљали, знали су шта желе. Конобар их је познавао, значи да су често свраћали тамо. Недуго након што су поручили, конобар их је послужио. На њихов сто је ставио бело вино и мезе. Захвалили су се тихо и са поштовањем и наставили свој разговор. На тренутак сам имала осећај као да гледам стари филм. У том тренутку сам схватила... Отменост није када имаш много новца, или кад обеђујеш на неким скупоценим местима, или када купујеш неку маркирану одећу. Отменост је када на било ком месту у било које време знаш како треба да се опходиш према некоме. Кад си достојан тога ко си и кад сваки тренутак искористиш да се што узвишеније и културније понашаш. Отмен човек је човек који поштује себе и друге. Да, отмен човек је онај који се културно понаша, и према себи и према другима.

Нада Шкорић, 1-3

Lenn és fenn

Körbenézek e szép tájon,
A magasság rémiszt, görcsben állok,
Lenézvén előnt a pánik, s nem enged.
Látok mindent, de mégsem,
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Közel a Város, távol a Határ
Hova lábam rég nem talál már.
De, jaj, a szívem még odavágy,
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Hányszor kell még elesnem?
A lentiek csak nevetnek,
Miközben lábamat szedem,
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Az akadály nem állít meg,
Bizony, ezt látnom kell még:
A lenti élet egy nagy átverés.
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Kapaszkodom, ahogy tudom,
De sosem nálam a hatalom.
Öreg cserép, most ne törj el!
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Ó, idefenn mily élvezet!
Most érzem, hogy létezem.
Nevettem én egyszer is odalenn?
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Fájó lábbal, sajtó szívvel,
Árulással, megvetéssel,
Görcsös testel, közönséggel.
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Mutogattok, szörnyülködtök,
Nevetgéltek, könyörögtök,
De ne féljetek, lemegyek!
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Lemegyek, mert úgy fel nem mehetek,
Ha utoljára nem taposom e szörnyű földeket,
De kérek, ne húzzatok le, odalent nem szeretek!
Lenn a pokol, s fenn a menny.

A távolban egy gyászharang pendül.
Miközben súlytalanul zuhanok
már tudom, örökre lent maradok.
Isten, kérek légy kegyes velem!
Lenn a pokol, s fenn a menny.

Kollár Melitta, 3-2

Sikertörténetek – avagy miért szeretjük a „happy endet”?

Teljesen mindegy, hogy egy regényt olvasunk, filmet vagy sorozatot nézünk, esetleg a való életből ismerünk meg egy személyt, az adott történet végén a főszereplő sikerét mindig saját sikerünként éljük meg. A focimeccseken nem tartanak minket valódi szurkolóknak, ha nem azonosulunk valamely csapattal, ugyanis azonosulás nélkül nem tudnánk úgy örülni egy gólnak, mint a többiek. Azonosulás nélkül egy gól nem más, mint egy hatalmas kapuba rúgott focilabda, mely alighogy beröppöl az ominózus helyre, máris kiveszik onnan. Néha jó dolog beleképzelnünk magunkat valaki más bőrébe, hiszen így anélkül szabadulnak fel a

boldogsághormonjaink, hogy bármit tettünk volna az ügy érdekében, viszont ha az adott személy elbukik, nem feltétlenül ránt minket magával. Ugyanakkor veszélyes és nevetséges, mert nem a saját életünket éljük, hanem egy idegenét, közben elfelejtjük, hogy miként működik a való világ. Abszurdnak hangzik, de valóban megtörténhet.

Gondoljunk csak arra a tömérdek rajongóra, akik rátámadtak és/vagy megölték az általuk istenített celebeket, akiknek a sikertörténete nyilvános! Minél híresebbek, annál több ember hiszi azt, hogy tökéletes az életük. Emiatt egy idő után már nem csak istenítik őket, hanem a helyükbe akarnak lépni, mert úgy érzik, teljesen azonosak az adott celebellel, már csak annak létezése jelent problémát.

Baj vagy sem, de a sikertörténetek szeretetét nem tudjuk elkerülni – ez legalább olyan ösztönös dolog, mint az evés, ivás vagy a szerelem. Ám tudnunk kell szabnunk egy határt, mely elválaszt minket egy örült rajongótól, aki hasonlít a kaméleonra: nincsenek önálló gondolatai, érzései, a színeit, a celebeit gyakran megunja, s ha ez megtörténik, egy újabb híres ember bőrébe bújtatja magát. Amióta lehetőségünk van az interneten keresztül figyelemmel kísérni a számunkra idegenek tevékenységeit, egyre jobban feltűnik, milyen ijesztően messze mernek menni az emberek.

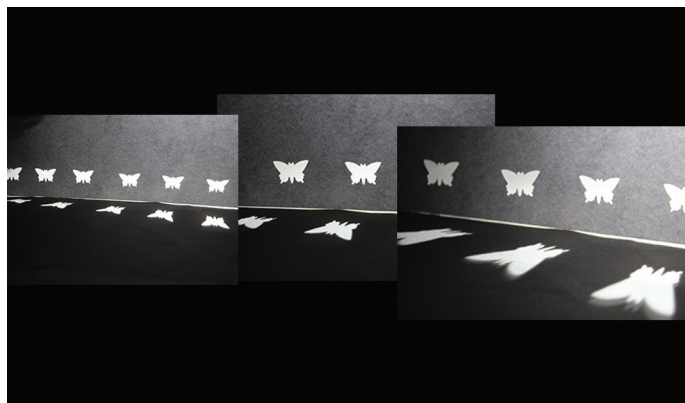
No, de hogyan tudjuk megkülönböztetni az egészséges sikertörténet iránti szeretetet egy kezdő rajongással, melyből, ha nem vigyázunk, könnyen nagy problémáink lehetnek? Amikor még óvodás voltam, a nagyapám mesélt egy történetet városunk egyik rég elhunyt lakosáról, aki épp a határban sétált, és útközben egy régi, ócska kabátot talált. Bár nem volt különösen igényes az ízlése, a kabátot olyan rossz állapotban lelte, hogy még ő sem hordta volna, de azért hazavitte magával. Jó lesz ez még a kutyák alá, gondolta, a téli hidegben melegen tartja majd őket. Amikor hazaért vele, jobban szemügyre vette a talált ruhát, majd nagy meglepetésére észrevette, hogy az egyik zseb tele van pénzzel. Mindössze ennyi volt a történet, engem mégis annyira magával ragadott, hogy legalább egy tucatszor kértem nagyapámat, mesélje el újra. Hogyan élt ezek után a bácsi? - kérdeztem. Hogy hívták? Azért érdekelt, mert azonosultam vele, ezért többet akartam tudni róla és az életviteléről. Vajon mit csinált jól a férfi, amiért sikert ért el? Nagyapám

nem tudott választ adni kérdéseimre, de talán ilya jobb. Mit tettem volna, ha megtudom, ki volt a kabátos férfi? Valószínűleg semmit. Legfeljebb ha egyszer a háza előtt elbicikliztem volna, eszembe jutott volna a történet – már csak a nosztalgia kedvéért. Hogy miért érdekelt ennyire a történet? Mert, ha csak kis mértékben és rövid időre, de saját sikerként éltem meg az ő sikerét.

Azt hiszem, mindnyájunknak van egy titkosénje, egy alteregója, aki azért létezik, hogy olyan szituációkban is cselekedjen helyettünk, melyekben esetleg elbizonytalanodunk. A művészek énje gyakran különbözik a többi emberétől és megelevenedik a lapokon. Ezek a karakterek teremtettek, tökéletesek vagy esetlenek, de valamiért magukkal ragadnak bennünket. Sajnos olyan világot élünk, melyben hiába harcolunk, nagyon ritkán teljesülnek az álmaink, a sikerélmények viszont létünk elmaradhatatlan elemei – mindegy, hogy valódiak vagy sem, mindenképpen szükségünk van rájuk.

Ауторка пага: Теодора Иванишевић, 2-1
Светло и Сенка

Ауторка пага: Зсанданиј Линда, 3-2

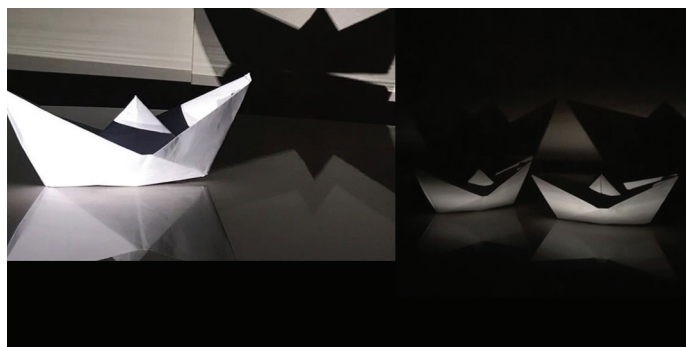

Аутор пага: Slajher Gregor, 2-2

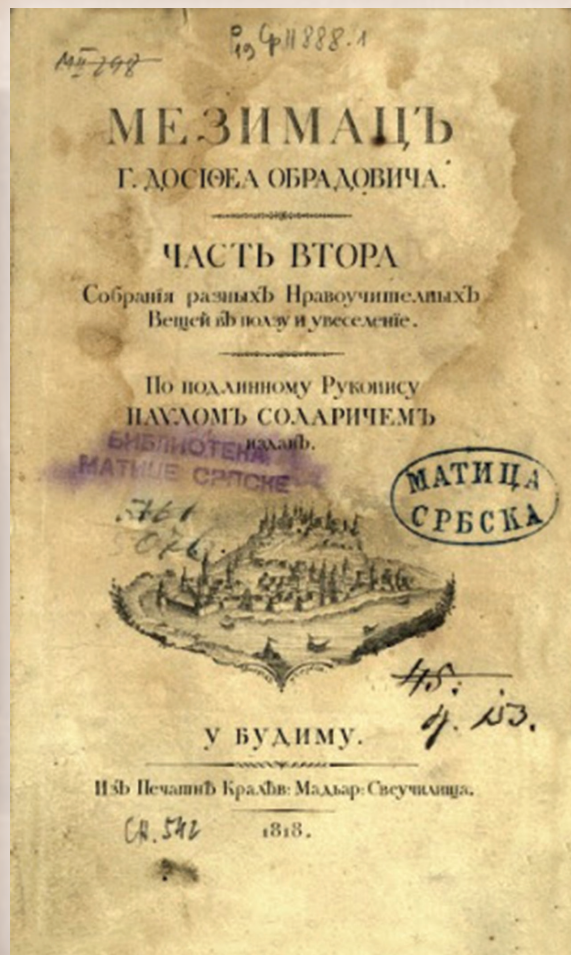
Када се пробудим
 Онако уморна
 Без удова
 Без стомака
 Натеклих образа
 И обријане главе
 Знам да су ми
 Зенице промениле боју
 У неку лаванду
 Па миришу и оне
 На љубичасто
 Када се пробудим
 Поред тебе
 Схватим да сам
 Управо измислила
 Нови синоним за нас
 Схватим да ми се тело распало
 Јер ми очи цветају
 Како их ти заливаш
 И то када ти се прохте
 Једном у годину дана
 Ал можда ни толико

Вода ми лије низ леђа
 Пече ме кожа
 Вруће се слива на вруће
 Јер испод меса
 Спаљен си до темеља
 И ту рану натапаш сољу
 И не 'ладиш ужарено тело
 Већ спираш са себе
 И оно добро и оно лоше
 Мислећи да ћеш се скроз опрати
 Као прљаво суђе у твом лавабоу
 Али нећеш
 Те жустро опсујеш
 Јер знаш:
 То је већ давно запекло
 Очврснуло
 Окорело
 И остало
 Јер ниси на време потопио
 Себе у врућу воду
 Баш као ни тањир
 За који те је мајка
 Стопут опомињала

Сара Грујић, 4-1

Аутор пага: Јован Дуганџија, 3-1

Реализацију овог пројекта је суфинансирао Покрајински секретаријат
за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне
заједнице, Нови Сад